

ROZWÓJ

dziennik polityczny, społeczny i literacki.

Piątek, dnia 29 sierpnia 1919 roku.

Cena prenumeraty:

w ŁODZI:

Kwartalnie Mk. 14,40

Miesięczn. „ 4,80

Za roznośzenie

70 fen. miesięcznie.

Z przes. pocztową:

Kwartalnie Mk. 18,50

Miesięczn. „ 6,50

Kalendarzyk:

Plac. 29. VIII Śc. gł. św. Jana Ch.
Sob. 30. VIII Róży Lim.
Niedz. 31. VIII Rajmunda.
Pon. 1. IV Bł. Bronisławy.

Redakcja

w Łodzi

Al. Kościuszki 41.

TELEFON 28.

Z Warszawy i z biur ogłosz. warsz. ogłoszenia do „Rozwoju” przyjmuje wyłącznie Centralne biuro ogłosze-
niowe Związku prasy prowincjonalnej — Zgoda № 1 w Warszawie.

WYKŁADY OGŁOSZENIA: Przed tekstem lub w tekście 2 marki, za tekstem 65 fenigów, nekrologi 1 marka za wiersz petitowy. Drobną ogłoszenia 10 fen
wyraz. Najmniej 80 fen. Ogłoszenia zamiejskowe 10 procent drożej. Artykuły bez oznaczenia honorarium uważa Redakcja za bezpłatne.
Można zamawiać „Rozwój”: w PABJANICACH u p. Groblińskiego, Nowy Rynek, Kiosk; w ZGIERZU u p. Lacha, Kiosk.

4-ta POLSKA LOTERJA KLASOWA

NA INWALIDÓW WOJENNYCH

Warszawa, TRĘBACKA № 12.

1838

Warszawa, TRĘBACKA № 12.

Na 40,000 losów — 20,000 i I premja wygrywają razem

4 miliony 462 tysięcy marek. — Największa wygrana 350,000 marek.

CENA LOSU W KAŻDEJ KLASIE 28 MAREK,

1/2 losu 14 m., 1/4 losu 7 mk., 1/8 losu 3 mk 50 fen.

Ciągnięcia w klasach odbędą się dnia 1 i 3 września 1919 roku. Losy są do odebrania. Reprezentant na Łódź i Okręg łódzki, Jan Zoltowski, Łódź, Piotrkowska 81.

100 mk. NAGRODY

1815 3

Zapisy na LEKCJE TAŃCA

już się rozpoczęły. Wykłady odbywać się będą

W GRAND HOTELU.

W. LIPIŃSKI.

Informacje — Cegielniana 10.

1832 2

otrzyma oddawca kluczyka № 137 z napisem na główce „Łódzki Bank Handlowy”.
Administracja „Rozwoju”. Porozumienie listowne.

Narady o uzdrowieniu stosunków w Polsce.

(Od wł. korespondenta.)

Warszawa, 28 sierpnia. — Wczoraj między godziną 6 i 11 wieczorem odbyła się bardzo ożywiona narada ministrów pod przewodnictwem rezydenta ministrów Paderewskiego, omawiano sprawy administracji Rzeczypospolitej, oraz poło-

żenie zasze wskutek wydarzeń na G. Śląsku.

Onegdaj minister finansów Biliński wypowiedział dłuższe expoze o finansach państwa w Belwederze przy udziale najwybitniejszych przedstawicieli rządu i naczelnika państwa.

Polski Dreyfus.

(Od własnego korespondenta.)

Warszawa, 28 sierpnia. — Sprawa pułk. Domańskiego, o aresztowaniu którego donosimy w swoim czasie, zatacza coraz szersze terytorium.

Z papierów, które udało się zdobyć przy wizji u Domańskiego, okazało się, że istnieje mała organizacja niemiecko-bolszewicko-ży-

dowska, wspomagana pieniędzmi z Berlina i Moskwy, mająca na celu szerzenie anarchii u nas w kraju.

W sprawę tę wmięszanych jest kilka wybitnych przedstawicieli finansjery warszawskiej, nazwiska których władze bezpieczeństwa ze zrozumiałych powodów trzymają w tajemnicy.

Przez zbyt czarne okulary.

Cechą istotnej tężyzny życiowej i zdrowia moralnego jest słoneczny życiem, promienny nastrój i jasny ukochaniem teraźniejszości optymizm. Nie entuzjastyczne pozbawione krytycyzmu, buchowe i naiwne wieczne zadowolenie ze wszystkiego, jeno świadome siebie ukochanie życia, wiara w twórcze jego pierwiastki i w momentalne znaczenie czynu.

Tak samo, jak człowiek, przeżarty pesymizmem, wiecznie niezadowolony, zgorzkniały, przeżony niechęcią, spleenem i morbidezą jest jednostką nieprodukcyjną, która nie zdobędzie się

nigdy na czyn i w końcu zatraci na marne wszystkie swe wartości, zarówno i naród, w którym przeważa trujący i niszczyielski pierwiastek pesymizmu, nigdy nie będzie i nie może stać się narodem wielkim, twórczym i pełnym bogactw, umiejętnie wykorzystywanych.

Pesymizm jest cechą starości, wyczerpania i zmęczenia. Istotą młodości jest zapał, wiara w życie, nadzieja przyszłości, tęga i zdrowa żywotność — to, co nazywamy optymizmem.

Znamiennym przykładem destrukcyjnego działania panoszącego się zbyt pesymizmu w narodzie jest naród rosyjski i jego dzieje. Nigdzie może niewiara w życie, nienawiść do niego, bezcelowe przefilozofowanie wszystkiego, przybierania w czarne ramy każdego przejawu życia, nastroszenie na ton pogrzebowy różnorodnych akordów bytu i wynikająca stąd, przeżerająca

duszę swym jadem zniechęcenia bierność nie ogarnęła tak narodu. Cała literatura rosyjska mimo swe haszyszowe wprost piękno, jest odurczającym, lecz trującym zarazem duszę ludzką kwiatem. Psychika ludu rosyjskiego posiada w sobie jakiś dziwny pesymizm, fatalny wprost dar zakuwania siebie w pęta ponurego na świat patrzenia...

Pesymizm narodów jest cechą ich starość lub też produktem niewoli. Człowiek wolny, posiadający możność samodzielnego czynu, nie pozwala się nigdy porwać apatii lub zniechęceniu, kipi życiem, wre pragnieniem czynu, wchłania w siebie z lubością atmosferę pracy. Piętnące się przeszkody wzmagają tylko jego aktywności, zawody podwajają energię, a walka jest jego żywiołem.

Biada narodowi, który pozwoli się rzucić w objęcia pesymizmu, paralizującego każdy jego czyn, widzącemu we wszystkim tylko zło, patrzącemu na świat przez czarne okulary...

Powiedzieliśmy już, że idealną pepinię narodowego pesymizmu jest niewola, wytwarzająca właśnie psychikę zwątpienia w celowość wysiłków czynu i przez nieznośną przypadkowość życia i jego warunków wywołująca apatię i zniechęcenie.

Żywotność narodu polskiego stanowi zawsze jego optymizm. Bujna, bogata, słoneczna, pełna ukochania życia i jego piękna, tryskająca zdrowiem i pogodą wewnętrzną była dusza wolnego narodu polskiego w najświetniejszym okresie rozkwitu swego życia politycznego i umysłowego, za złotych czasów zyguntowskich.

Ten optymizm, zwany niepoprawnym, wprost pozwolił nam przetrwać jednak i wyjść obronnie ręką ze stuletniej, bezprzykładnej niewoli, gdy nie traciliśmy nigdy wiary w przyszłość i nadzieję wyzwolenia była zawsze ostoją i otuchą lepszą jutra.

Wyzwolenie przyszło w samą porę, gdy już powoli jad pesymizmu zaczął zatruwać duszę narodu i gdy nie tylko niewola, lecz zarazem i wpływ niszczyielski rosyjskiej psychy, owej typowej „chandry” wschodniej oraz posępnej, tchnącej nihilizmem literatury pięknej, wywoływały swój skutek.

Obecnie, gdy otrząsnęliśmy się z niewoli i wkraczamy w promienną fazę odbudowy naszej Ojczyzny, potrzebny nam jest jaknajwiększy za-

sób optymizmu, dającego zdolność czynu, wiary w przyszłość, tężyznę i zdrowie narodu.

Zbyt dużo spotyka się obecnie ludzi, przybierających tragiczne maski okropną przyszłość wróżącej Kassandry, tajemniczo i hieratycznie kiwających z ubolewaniem głowami, wietrzących wszędzie zdradę, przekupstwo i złą wolę, wiecznie niezadowolonych, widzących naokół tylko zło, tylko „straszliwe“ nieporządki, „okropny“ nieład, przewidujących już teraz, w chwili stawienia fundamentów naszego państwa, bliskość jego rzekomego upadku, sugestionujących siebie i innych jakimś urojonym widmem zgnilizny, toczącym nasze młode państwo, kraczącym złowieszcze przepowiednie jutra...

Stanowczo przez zbyt czarne okulary patrzyć, moi panowie, i niepotrzebnie zupełnie wytworzyć naokoło siebie atmosferę przynębiającą pesymizmu!...

Nikt nie zaprzeczy, iż dzieją się nadużycia, panoszy się jeszcze łapownictwo, iż nie wszystko tak się rozwija, jak pragnęlibyśmy tego. Ale ideałów niema na świecie, ale nasze państwo jest jeszcze bardzo młode, ale tworzyło się ono w warunkach wyjątkowych, bezprzykładowych wprost, ale dało ono najlepszy dowód swej żywotności, umiając w fazie swego powstawania walczyć z kilkoma naraz wrogami, ba, nawet zbić ich na miążgę prawie, ale wreszcie owe należałości w postaci łapownictwa, nadużyć, zwalczą się energicznie, społeczeństwo wykazuje swe zdrowie moralności, zdolność do życia, nawołując i żądając energicznej walki ze złem, które też wcześniej czy później musi zostać wykorzystane...

A z drugiej strony w przeciagu zdumiewająco szybkiego czasu stworzyliśmy państwo ze wszystkimi atrybutami jego organizacji. Powołaaliśmy do życia liczną, bitną i bohaterką armię,

zorganizowaliśmy cały aparat państwowy, złożyliśmy dowód zdumiewającej żywotności i odporności narodowej. Walczyliśmy na kilku frontach i walczyliśmy zwycięsko.

Wobec naokoło szerzącej się anarchii, wobec obcej wrogiej agitacji bolszewickiej panuje u nas względny ład i porządek, i wszystko rozwija się z dnia na dzień.

Nie czas i nie miejsce więc na pesymizm i czarne, nazbyt czarne widzenie przyszłości... W tych warunkach, w jakich się znajdowaliśmy, stworzyliśmy maximum tego, co można było stworzyć.

Otucha jutra i wiara w przyszłość wielką narodu, który zdziałał tyle w tak trudnych i ciężkich warunkach — oto wnioski, jakie powinniśmy wysnuć z dotychczasowej sytuacji. Tylko wiara w siebie i w swoje siły, tylko jasne poczucie własnej wartości oraz pewien optymizm przyszłości może dać narodowi niezbędną siłę do zwalczania przeszłości, piętrzących się na drodze rozwoju swej potęgi.

Wszyscy cudzoziemcy, przybývający do Polski, jednogłośnie wyrażają swój podziw i uznanie dla sprawności, z jaką posuwa się naprzód budowa państwa polskiego oraz dla niesłychanej odporności, jaką to państwo, ze wszystkich stron otoczone wrogami, wykazuje. Znamieniami wysoce będą entuzjastyczne wprost oświadczenia posta francuskiego, amb. Prallona, oraz p. Hoovera.

Nie czas więc na szerzenie nieusprawiedliwionego pesymizmu, podrywającego wiarę w siebie i energję czynu. Nie czas na nakładanie czarnych, nazbyt czarnych okularów, w chwili, gdy naokoło lśnią zorze odrodzenia i gdy świta jutrzeńka...

Ichtiosaurus.

Z czarnych kart Łodzi.

Jeden z najwybitniejszych społecznych działaczy łódzkich, jakim jest p. Koźmiński, nadsyła nam następujący list do druku.

W chwili, w której fabryki nasze zaczynają reperować obrabowane przez Niemców maszyny, zupełnie na czasie będzie poznanie się z nazwiskami łódzkich sępów, którzy za otrzymane od Niemców pieniądze dokonywali rabunku mienia narodowego. Osobniki te mieszkają wśród nas, jeden z nich ma podobno urząd państwowy, a jednak wszyscy powinni być pociągnięci do odpowiedzialności karnej za współdziałanie okupantom w niszczeniu kraju. Chęć zdobycia zarobku i mniemanie, że Polska jest już trupem, zachęcały tych jegomościów do wstrętnej czynności sępów. Jednym z najwstrętniejszych osobników, obdzierających fabryki, był, niestety poznańczyk, „gefretter“ Paul Nowitzky. Sęp ten, po dokonanej grabieży przez zwyczajnych łotrów, udawał się do fabryk, badał i rozbijał mury, podłogi, schody i z pod ziemi wydobywał pochowane rzeczy. Sam polskiego pochodzenia, podsłuchiwał rozmowy robotników, udając że polskiego języka nie umie i szedł za podsłuchanymi wskazówkami. Trzeba było widzieć na tej twarzy wyraz tryumfu i zadowolenia, gdy znalazł rzecz schowaną przed grabieżą. Sprytem swoim sęp ten przyczynił się do znacznego ograbienia fabryk: Scheiblera, Geyera, Biedermana i innych. Z mieszkańców Łodzi zebraliśmy część nazwisk sępów mniejszego gatunku, którzy w grabieniu fabryk i mienia mieszkańców wyróżniali się. — (Niestety nie można było dowiedzieć się wszystkich imion grabieżców). Nazwiska najmitów

powinny być nam i rządowi znane, wrogowie to bowiem Polski i przy pierwszej okazji zdradą się nam wywdzięczą.

Maks Schön, zapisywał w fabrykach wszystkie metale znajdujące się na maszynach, jest to właściciel zakładu ślusarskiego przy ul. Piotrkowskiej. Taką samą rolę zapisywacza i kontrolera rabunku spełniał Kierst, właściciel przedziałni w Łodzi. Otto Mützner rozbijał maszyny, zabierał metale, gotów za łapówkę patrzeć przez szpary na chowanie metali przed rekwizycją. Arno Kloth denuncjował fabrykantów o przechowywanie zgrzebeł do zgrzeblarek i następnie rekwirował je. E. Knothe, specjalista do obdzierania mieszkań prywatnych, znakomicie poszukiwał po górach, piwnicach, nie darował nawet syfonom do wody sodowej.

Braun, właściciel ślusarni przy ul. Piotrkowskiej; Brauer, Mühle (brat Huberta), Braune z Widzewa, Buchholz, specjalista do zabierania lin, Rorbach, Lenibard, Rudolf Kunert i inni, których nazwiska niebawem się ujawni.

Niestety art. 228-y traktatu pokojowego z Niemcami mówi tylko o cudzoziemcach, jednak przypuszczać należy, że i nasz kodeks karny powinien przewidywać kary na obdzieraczy cudzego mienia na rzecz wroga.

Polecamy Szanownej Prokuratorji te nazwiska naszych (niestety) „współobywateli“.

(Dokładny ich spis musi być w aktach Wydziału Surowców, który niepotrzebnie milczy w tej kwestji).

L. Koźmiński.

KRONIKA.

— Komitet dla Ślązaków.

W Łodzi zawiązał się Komitet doraznej pomocy dla Górnego Śląska, który rozpoczął już swoją działalność w kierunku wyszukania odpowiednich pomieszczeń dla uchodźców; do tej pory posiada 500 miejsc z całodziennym utrzymaniem.

Wysłano zawiadomienie o zorganizowaniu Komitetu do ks. p. Pospiecha w Sosnowcu i żądano przystania do Łodzi pierwszej partji miar gwałtu pruskiego.

Poszukiwania dalszych lokali są w toku.

a zaofiarowania przyjmuje komitet wykonawczy w biurze przy ul. Przejazd Nr. 4, I piętro, Nr. tel. 204.

— Szkoła realna.

W Szkole Realnej Kupiectwa Łódzkiego rok szkolny rozpocznie się w dniu 1 września o g. 10-ej rano nabożeństwem. Początek lekcji 2-go września.

— Z kolonji letnich.

c) W Bogdanówce zakończył się sezon kolonji letniej dla trzechset dzieci policjantów łódzkich. Kolonja ta urządzona była dzięki staraniom naczelnika policji łódzkiej Zbrożka.

Rezultat kolonje dały bardzo pomyślne.

— Sądy doraźne w Łodzi.

c) Na zasadzie dekretu o wprowadzeniu sądów doraźnych, sąd okręgowy łódzki miejscowy doraźny, do którego powołał na przewodniczącego T. Kamińskiego, członków Witkowskiego i Kahla, zastępców Fordla i Jas. rzebskiego i kreterza Olbromskiego.

— Z biblioteki publicznej.

a) Biblioteka publiczna łódzka otrzymała świeży dar cenny.

W tych dniach powrócił z Krakowa zadający bibliotekę, p. Augustyniak, który w wrocie z wycieczki tej przywiózł jednoczesnie zaofiarowane w swoim czasie przez Akademię umiejętności, prace wydziałów: filozoficznego, historycznego i przyrodniczego. Dar ten stanowi kilkadziesiąt tomów.

Oprócz tego p. Augustyniak poczynił starania dla biblioteki, wynoszące około 50 tomów prac sprawozdawczych komisji do historii sztuki w Polsce.

Szpital w Kochanówku ofiarował także dla biblioteki komplet dzieł Woltera i kilkadziesiąt tomów dzieł z technologii fabrycznej.

Od 1 września biblioteka otwartą będzie codziennie do godz. 8 wieczorem.

— Z Wydziału dobroczynności.

c) Wydział dobroczynności publicznej w tym miesiącu wydał zapomóg na sumę 62 mk., z czego korzystało 3370 rodzin, w których weszło 5487 osób.

W tym samym miesiącu Wydział otrzymał zwrotów wypłaconych zapomóg kosztów lekcyjnych, lekarstw itp. 16,874 mk.

Do zbiorni miejskiej przyjęto w tym miesiącu 37 osób bezdomnych i chorych; w tym celu dla żebraków pozostawiało 43 osoby.

Na koszt miasta pochowano 340 uboższych zmarłych.

— Zwalczenie epidemji.

Wobec tego, że w mieście panuje epidemia krwawej biegunki, tyfusu brzuszno i innych chorób przewodu pokarmowego, sprzedaż dojrziałych owoców jest niedopuszczalna.

Owoce będą konfiskowane.

Sprzedawcy zaś pociągani będą do odpowiedzialności sądowej.

— Odzież amerykańska.

c) Dziś godz. 4 po południu odbędzie się posiedzenie komitetu rozdziału odzieży amerykańskiej.

— Z rzeźni łódzkich.

c) Inspektor weterynaryj, Rosiewicz, zdomnił rzeźnie tutejsze, iż mięso w tuszach, wożone z jednej miejscowości do drugiej, być poddawane rewizji sanitarnej tak na miejscu przywozu.

Latem wszelkie transporty mięsa, przywożące do Łodzi, choćby już raz ostemplowane obowiązkowo podlegają oględzinom sanitarnym w rzeźniach tutejszych i powtórnemu stemplowaniu.

— Węgiel dla młocki.

c) Syndykat rolniczy tutejszy został zaopatrzone w zapas węgla dla okręgu łódzkiego w celu natychmiastowego uruchomienia młocznictwa w większych majątkach ziemskich tego okręgu rolniczego.

Węgiel — w wystarczających ilościach partycypowano już pomiędzy ziemian.

— Szkodliwe pieczywo.

W bieżącym tygodniu zgłosiło się do Wydziału Zdrowotności Publicznej kilka osób zjadając strucle, które nabyte zostały w kilku miejscach.

Strucle rzekomo miały być z amerykańskiej maki, tymczasem okazało się, że posiadają wewnątrz jakąś masę lepka i cuchnącą.

Przewodniczący Wydziału Zdrowotności publicznej, którzy nabyli podobne strucle, zgłoszenie się do biura Wydziału.

— Sprostowanie.

W dzisiejszym numerze było wydrukowane w sumie 1035 mk. robotnicy fabryki Barcińskiego zylili 412 mk.

W Nr 229 w artykule Poświęcenie lokalu na drukarnię, przedsięwzięcie budowlane, a zamiast Kupieckiego powinno być Paweł Kopiczny.

— Potrzebny lekarz.

Lekarz poszukiwany do Uniejowa w powiecie Tureckim. Miasteczko daje 200 marek miesięcznie zapomogi, okolica ludna i zamożna. Wiadomości szczegółowych zasięgnąć można u lekarza powiatowego w Turku.

Kwesta niedzielna.

W niedzielę, 31 bm. odbędzie się kwesta na rzecz Chrz. Tow. Dobroczynności. Pożądany jest w zbieraniu udział pp. rzemieślników i robotników, którzy z legitymacjami mogą się zgłosić do dzielnic między godziną 10—12 i od 3—6 po południu w sobotę. I Piotrkowska 122 l. p. Tugemanna, II Długa 48 u p. Elsnera, III Dzielna 52 przytułek starców i kalek, IV Zachodnia 45 hotel „Manteufła” u p. Petrykowskiego.

Związki zawodowe robotnicze i szkoły są bardzo gorąco proszone o przyjęcie udziału w kwestowaniu i o zgłaszanie się o puszki w sobotę.

Znaczek będzie sprzedawany na ulicy, w cukierniach, kinematografach, teatrach itp.

Skon bohatera.

Porucznik ś. p. Kazimierz Jesionowski, lotnik, który przed paru dniami zginął z aparatu wraz ze swoim kolegą był łodzianinem. Ojciec jego, ślusarz na kolei Fabr. Łódzkiej, do dziś w Łodzi służy, mając powierzoną sobie pompkę na Karolewie.

S. p. Kazimierz kończył w Łodzi szkołę handlową, szkołę podchorążych w Oranienbaumie pod Petersburgiem, a kursy lotnicze w Sewastopolu.

Następnie, kiedy zorganizowała się armja polska, swoją osobę złożył jej w ofierze.

Był lotnikiem znakomitym, a najlepszym świadectwem zostaną kartki które koledy jego, podczas pogrzebu, rzucali z towarzyszącym smutnemu obrządkowi aeroplanów.

Na tych żałobnych kartkach piszą o nim: W grudniu 1918 roku powrócił ś. p. Jesionowski z niewoli niemieckiej i nikt z kolegów nie wiedział, jak znakomitego Polska otrzymała lotnika. Skromny bowiem zmarły nigdy o swoich talentach nie mówił.

Pierwszy też wyjechał na front bolszewicki i swymi wywiadami wprowadzał wroga w zamęt.

Przeniesiono go do Warszawy, aby próbował aparaty przeznaczone na front, a gdy mu podczas tych prób zwracano uwagę na wady aparatu, zwykle odpowiadał:

„Jestem polakiem, żołnierzem i pilotem“.

Taka w nim miłość ojczyzny żyła!

Cześć ci zacyzny bohaterze-rycerzu.

Komunikaty.

Zaproszenie.

Stowarzyszenie Spożywców „Ruda” w Rudzie Pab. celem powiększenia funduszu budowy domu własnego Stowarzyszonych w nadchodzącą niedzielę dnia 31-go sierpnia urządza w Rudzie Pabjanickiej w ogrodzie nad stawem Tivoli ob. Stefańskiego Kooperatystyczną zabawę ogrodową z tańcami i loterią fantową. Na zabawę tę z całą uprzejmością Stowarzyszenie zaprasza wszystkich łódzkich Kooperatystów, Stowarzyszenia i Związki spożywcze i pracy i prosi o poparcie.

Z poważaniem ZARZĄD.

Zebranie.

Chór wotywowy przy kościele św. Józefa zwołuje w niedzielę dnia 31 sierpnia r. b. o godzinie 10 rano, nadzwyczajne ogólne zebranie w celu przyjęcia nowej ustawy pod nazwą „Towarzystwo miłośników śpiewu i muzyki „Lira” w Łodzi.

Porządek dzienny obejmuje: 1) wybór prezydium, 2) odczytanie i przyjęcie ustawy, 3) wybór zarządu i komisji rewizyjnej, 4) wolne wnioski.

Wobec ważności sprawy o jaknajliczniejszy udział członków w zebraniu prosi ZARZĄD.

Odczyt

Dziś o godzinie 7-jej wieczorem w koncertowni odczyt Kokorzyckiego o żydach i misji Morgentaua.

W obronie Górnego Śląska.

Położenie na Górnym Śląsku nadal nie jest wyjaśnione. Choć w niektórych okolicach powstanie przycichło, to znów w innych wybuchła ze zdwojoną siłą. Momentem uspakajającym ludność jest przybycie misji koalicyjnej — jednak stwierdzić można, że powstanie dalej się ciągnie, jak to widać z telegramów nadeszłych nocy dzisiejszej.

Sosnowiec, 28 sierpnia (PAT.) Pisma berlińskie otrzymały dnia 26 sierpnia następujące doniesienie z Katowic: Rozruchy w Mysłowicach i okolic trwają. W pobliżu miasta na słynnej trójgranicy odbywają się zacięte walki. Pancerne pociągi niemieckie są czynne i ostrzeliwiają kryjóWKi band powstańczych.

Sosnowiec, 28 sierpnia. (PAT.) W powiecie pszczyńskim i rybnickim wre ożywiona walka partyzancka. Pojedyncze miejscowości przechodzą z rąk do rąk. Szereg zaciętych walk rozgrywa się na pograniczu powiatu pszczyńskiego i Śląska Cieszyńskiego.

Sosnowiec, 28 sierpnia. (PAT.) Dowódca 6 korpusu armji pruskiej donosi pod datą 27 bm.: Pod Małymi Gorzycami na południe od Wodzisławia silne polskie bandy przeszły przez granicę i usadowiły się mocno na terenie niemieckim. Na reszcie frontu Górnego Śląska spokój. Pod Zdunami odparto ataki na patrolu.

Sosnowiec, 28 sierpnia (PAT). Nad Sosnowcem, Modrzejowem i Czeladzią unosił się samolot niemiecki, jednak miasta nie ostrzeliwał.

W Bytomiu.

Sosnowiec, 28 sierpnia (PAT). Dziś w nocy w Bytomiu o godzinie 12-jej powstańcy wysadzili nowe koszary, rozległy się dwie detonacje, które słyszano na dużej przestrzeni. Jest mnóstwo rannych i zabitych, bo koszary były pełne żołnierzy „Grenzschutzu“.

Zaostrzenie sytuacji na Śląsku.

Sosnowiec, 28 sierpnia (PAT). Strajk wybuchł na nowo na całym Górnym Śląsku. Robotnicy bezwzględnie domagają się wycofania „Grenzschutzu“.

Posiłki niemieckie.

Sosnowiec, 28 sierpnia (PAT.) Nowe wojskowe posiłki przybyły wczoraj rano do Katowic (jak donosi „Kattowitzer Zeitung“). Piechota i artylerja udała się z Katowic w kierunku Huty Laury i do Mysłowic. Jak słychać przybył także gen. baron von Goltz, dowódca słynnej żelaznej dywizji, która wależyła na Litwie. Dywizja jego ma współdziałać w obronie Górnego Śląska.

Podróże komisji.

Sosnowiec, 28 sierpnia (PAT.) W Zabrze komisja koalicyjna prowadziła narady z przedstawicielami wszystkich partji polskich i niemieckich, by ustalić przyczyny rozruchów. Komisja, której dodano 2-ch tłumaczy, udała się do Lipy, gdzie również zaproszono na konferencję przedstawicieli wszystkich partji. Z Lipin komisja pojechała do Huty Goduli i do kopalni Śląsk, następnie na nocleg do zamku w Neidecku. Hürsinga zastępuje w podróży sekretarz związku zawodowego Brisch ze Zabrze.

Siedztwo na Śląsku.

Nauen, 28 sierpnia (PAT.) Komisja ententy objeżdża wszystkie miasta objęte zawieruchą powstańczą. Wczoraj bawiła komisja w Zabrze i Hucie Goduli, gdzie badała zeznania przedstawicieli niemieckich i polskich partji celem ustalenia przyczyny rozruchów.

Uspokojenie w Sosnowcu.

Sosnowiec, 28 sierpnia (PAT.) Zniesiony został obostrzony stan oblężenia, ale pozostał ten stan oblężenia, jaki był przed 18 sierpnia.

Pogrzeb bohatera.

Sosnowiec, 28 sierpnia (wł.) W sąsiedniej osadzie Czeladź, w dn. 23 bm. w poł. dnia się pogrzeb sierzanta wojsk polskich Jana Pałuchy, który bawiąc na urlopie u rodziny Milowicach, zginął od kuli krzyżackiej.

Francuscy korespondenci na Śląsku.

Sosnowiec, 28 sierpnia. (PAT.) Wczoraj udał się do Katowic korespondent pism paryskich Gendy. Pomimo tego, że miał wszelkie papiery i paszport francuski przy sobie, dzieln. francuski został aresztowany. Na skutek energicznego protestu wypuszczono go po godzinnym więzieniu, dodano mu jednak dla bezpieczeństwa 2-ch agentów. Mimo to, pan Gendy zdołał zebrać wiele materiału obciążającego Niemcy, a otrzymał go od robotników polskich w związkach zawodowych, gdzie porozumiewał się za pośrednictwem tłumacza.

Wołność słowa.

Sosnowiec, 28-go sierpnia (PAT.) Redaktor „Gazety Ludowej”, Grzegorzycyk, który po zamknięciu gazety wydał dwa listy otwarte, piętnujące zbrodnie prusaków, został aresztowany i wczoraj stawiony przed nadzwyczajnym sądem wojennym. — Skazano go na 2 miesiące więzienia.

Poznańskie w obronie Śląska.

Poznań, 28 sierpnia. (PAT.) Komitet obrony Śląska w Poznaniu wydał odezwę, którą kończy następującymi słowami: Egzekucje masowe na Śląsku Górnym mimo przyrzeczeń rządu berlińskiego trwają nadal. Oprawcy Hürsinga nie ustają w swoim szale krwiożerczym, nie oszczędzając kobiet i dzieci. Przeciwy tej hańbie cywilizacji zawrzeć musi okrzyk potępienia i grozy całej ludności. Odpieramy z oburzeniem rozsiewane przez niemców podejrzenia, jakoby ruch polski na Górnym Śląsku miał charakter komunistyczny. Przeciwnie stwierdziliśmy wielokrotnie, że władze pruskie popierają po prostu spartakusowców na Górnym Śląsku, aby w odmet anarchji popchnąć kraj, który mają oddać Polsce. Robotnicy polscy na Górnym Śląsku staną do pracy i nie tylko podtrzymają, ale pomnożą produkcję węgla, jeżeli zfenawidzone tyrańskie pruskie jarzmo złamane zostanie. Temu silniej wzywamy rządu koalicyjnego, aby kres położył rozlewowi krwi i zabiegł dalszej prowokacji niemieckiej. Każdy dzień zwłoki zwiększa ofiary i ludność podejrzewa, że dyplomacja koalicyjny nie kieruje się względem Polski tą bezstronną i dobrą wolą, której polacy, jako naród sprzymierzony domagać się mogą. Bohaterom i męczennikom Górnego Śląska zasyłamy hold najgłębszy imieniem całego społeczeństwa i ślubujemy, że wszystkie siły wyteżymy i w pomocy tej nie ustaniemy, póki nie nadejdzie wielka radosna godzina powrotu tej prastarej piastowskiej ziemi na łono macierzy polskiej.

Podpisano komitet obrony Śląska.

Główny Komitet Pomocy dla Górnego Śląska.

Sosnowiec, 28 sierpnia. Przy udziale przedstawicieli instytucji, zrzeszeń i ugrupowań Zagłębia został wybrany Komitet Główny niesienia pomocy Ślązakom w Zagłębiu Dąbrowskiem. Do Komitetu zostali wybrani: C. Jankowski, B. Knoke, M. Leszczyński, pani Sykałowa, Dr. Zahorski, J. Przedpełski, B. Międzyński, Piekarowski, St. Płodowski, pani M. Ciechanowska, Grzechowicz, Rypp, H. Siwczyński, Wł. Kamiński, Grzybowski, Kurcz, Dr. Arnold.

Kłamsiwa Niemców.

Berlin, 28 sierpnia (PAT.) Z Górnego Śląska donoszą o zaostrzeniu się położenia. Pisma niemieckie przypisują rozszerzenie się powstania agitacji polskiej szerzonej w okolicy Katowic. Prasa niemiecka wskazuje, że rząd polski udzielił rzekomo wielu oficerom polskim urlopu, aby przebywających poza granicą powstańców polskich wyćwiczyli w wojennej szermierce.

Prusacy zabierają majątki.

(od wł. korespondenta.)

Sosnowiec, 28 sierpnia. Ze Szopienic donoszą: Po rozstrzelaniach, mordach, rewizjach i rabunkach, dokonywanych nad osobami i w mieszkaniach powstańców przyszła kolej na uprawiany rabunek:

Rząd pruski przystąpił do konfiskaty majątku uchodźców górnośląskich.

W Szopienicach zabrano cały sklep Skooka oraz przybyłe na jego imię i już zapłacone towary z poczty.

W tej samej miejscowości rząd przystąpił do sprzedaży domu p. Edwarda Kalinowskiego.

Objawy niemieckiej kultury.

Sosnowiec, 28 sierpnia. (PAT.) Naoczni świadkowie przysięgają: Dnia 20 bm. o godz. 7 min. 30 rano aresztowano we wsi Kozłowa Góra Franciszka Zajacę, członka Towarzystwa oświatowego. Znalaziono w czasie rewizji przy nim orzełka i legitymację członkowską. Spoliczkowano go kilkakrotnie i bito do utraty sił. Skatowanego uwiązano między dwa konie i kazano mu biedz i krzyżeć „Nieder mit Polen“.

Dnia 22 bm. o godz. 5 rano niemiecki patrol zaarrestował mieszkańca Suchej Góry Adolfa Holeksa. Przy rewizji bito go kolbami, potem uwiązano do konia. Tak skrępowany otrzymał 25 uderzeń wężem gumowym. Po stwierdzeniu tożsamości przez komendanta posterunku w Targowickich Górach bito go do utraty przytomności. Następnego dnia przyszedł do celi więziennej 1 żołnierz i zapytał Holeksa: Jeszcze żyjesz ty przeklęta polska świnię! Po tem rozkrzyżowali go na ścianie i bili go w dalszym ciągu wężem gumowym.

2 miljardy na przekupienie czynników koalicji.

(Od własnego koresp.)

Istnieją niezbite dowody, że Niemcy w celu zatrzymania Górnego Śląska, wyznaczili 2 miljardy mk. na agitację. Pół miljarda mk. miało pójść na przekupienie członka misji koalicyjnej i komendantów załóg. Wiedząc za jaką cenę zmija pruska od Napoleona wytarowała Prusy Król., postanowiono komisję aliancką otoczyć rojem wytwornych i pięknych niemek, gotowych na każdą ofiarę. W ich gronie miały represen-

tacje koalicji bawić się bezustannie, aby nie stykały się z ludnością polską.

Polityka Hörsinga.

Berlin, 28-go sierpnia. (PAT.) Polityka Hörsinga jest polityką rządu. Rząd pruski, wedle oświadczenia prezydenta ministrów, kładzie nacisk na skonstatowanie faktu, że najzupełniej solidaryzuje się z polityką prowadzoną przez Hörsinga na Górnym Śląsku. Hörsing koncentruje całą swą działalność w kierunku unicestwienia wszelkich dążeń do oderwania choćby najmniejszego skrawka ziemi od Niemiec.

Kolejarze z Kongresówki na rzecz Górnoślązaków.

Sosnowiec, 27 sierpnia. Z inicjatywy kolejarzy, pisze „Kurj. Ilustr.“, węzła strzemieszkiego wysłano osobny pociąg na linie Strzemieszycy - Dęblin-Lublin-Chełm, który zbierał środki żywności na rzecz Górnoślązaków. W ten sposób zebrano 32 wagony żywności.

Kolejarze w Kongresówce uchwalili złożyć jednodniowy zarobek na rzecz Górnoślązaków, co przyniesie milionową sumę. W ogóle kolejarze w Kongresówce ogromnie ofiarnie popierają powstańców górnośląskich.

Jak P. P. S. broni Śląska.

Sosnowiec, 28 sierpnia. (wł.) Wczorajszy „Głos pracy“, organ N. Z. R., wychodzący w Sosnowcu pisze pod powyższym tytułem: Towarzysze z Polskiej Partii Socjalistycznej rozwinięli gorącą agitację w sprawie G. Śląska. Pierwsza pomoc już nadeszła w postaci kilku pudów „Robotnika“, którego bezpłatnie rozrzuca się między uchodźców.

W obronie naszych kresów.

Warszawa, 28 sierpnia. (PAT.) Komunikat sztabu generalnego wojsk polskich.

Front litewsko-białoruski: Na całym froncie ożywiona działalność wywiadowcza i bojowa naszych patroli. Na odcinku Łunińca storsowały nasze oddziały mimo silnego ognia Pry-

peć i odrzuciwszy nieprzyjaciela w kierunku północno-wschodnim zajęły silnie obsadzoną przez bolszewików wieś Borek.

Front wołyński i galicyjski: Spokój.

W zastępstwie szefa sztabu generalnego
Haller, pułk.

Po podpisaniu traktatu pokojowego.

Traktat w izbie francuskiej.

Wiedeń, 28 sierpnia. (PAT.) Izba francuska rozpoczęła wczoraj debaty nad traktatem pokojowym. Z 31 posłów zapisanych do głosu przemawiało 3, którzy nie podnieśli istotnych zarzutów przeciw traktatowi.

Fresja na rząd Turecki.

Wiedeń, 28 sierpnia. (PAT.) „Eclair“ donosi z Aten: Wilson zagroził Turcji, że w razie dalszego trwania masakry w Armenii drugi punkt z 14 punktów Wilsona, głoszący o prawie suwerenności Turcji w obszarach czysto tureckich, będzie cofnięty.

Cel traktatu austriackiego.

Paryż, 28 sierpnia. (PAT.) Najwyższa rada międzysojusznicza odbyła onegdaj przed południem długie posiedzenie poświęcone rozprawom nad austriackim traktatem pokojowym. Wedle „Tempsa“ klauzulę finansową przyjęto, natomiast nie ustalono jeszcze klauzul, dotyczących odszkodowań. Postanowiono wnieść do traktatu kilka poprawek, nad którymi prowadzono dyskusję aż do późnego wieczora. To samo pismo donosi, że najwyższa rada między-

sojusznicza wypracowała projekt środków zaradczych przeciw wprowadzeniu propagandy niemieckiej na ziemiach austriackich.

Cesarские interesy.

Wiedeń, 28-go sierpnia. (PAT.) Były cesarz Karol zwrócił się do koalicji z prośbą o pozwolenie na wysłanie hrabiego Mensdorfa do Paryża dla załatwienia spraw prywatnych cesarza.

Nowa ojczyzna Meksyk.

Nauen, 28 sierpnia. (PAT.) „Berliner Tageblatt“ donosi, że sytuacja w Meksyku jest wysoce zagmatwana. Dziennik podkreśla niewyczerpane bogactwa tego kraju i wielką wydajność produkcji rolnej. Doradza emigrację Niemców do Meksyku, o ile możliwości w wielkich zwartych grupach.

Mackensen internowany.

Nauen, 28 sierpnia. (PAT.) Wedle oficjalnego komunikatu generał (feldmarszałek) Mackensen nie znajduje się w drodze w kierunku do Wiednia, ale jest internowany w Futaku i powróci do swej ojczyzny przez Saloniki.

W I-szą bolesną rocznicę śmierci

s. f. p.

Józefa i Filipa

OLKOWSKICH

sekretarza hypoteki

w kościele św. Krzyża odbędzie się nabożeństwo żałobne o godz. 9 i pół rano, na które zaprasza

1827 1

Żona Gertruda Olkowska.

Na złość polakom.

W ostatnim dniu obrad zjazdu sjonistów wielu mówców występowało przeciw żargonowi a za językiem hebrajskim. Bronił żargonu poseł Grünbaum, który się wyraził, że w rzeczywistości sprawa się nie rozgrywa pomiędzy żargonem a językiem hebrajskim, ale pomiędzy żargonem a językiem polskim.

Zjazd sjonistyczny oświadczył się za tem, ażeby postawie żydowskiej szli zawsze z lewicą i postanowił przeprowadzić silną organizację gminną z centralnym zarządem na czele. Nakoniec przeznaczono znaczne fundusze na cele prasowe.

Afera paszportowa w Krakowie.

Jak już donosiliśmy, policja aresztowała dwóch bywalców kawiarni „Riite“, Schiffa i Vorzimmera, obwinionych o podrabianie wiz paszportowych. Sprawa ta, jak była do przewidzenia przybiera na rozmiarach.

Wczoraj „internowano“ w przybytkach przy ul. Kanonicznej 14 osób, przeważnie ze świata kupieckiego, za współudział w tych nieczystych machinacjach. Również w związku z tą aferą jeden ze znanych adwokatów krakowskich pan J. M. znalazł się pod kluczem.

Niemcy pracują na zgubę Polaki.

Warszawa, 28 sierpnia. (PAT.) Z komitetu mazurskiego donoszą: Władze pruskie gorąco agitują w różnych odczewach za szerokim organizowaniem straży gminnych na Mazowszu i w Warmji, aby przez to okazać zbyteczność okupacji przez wojska koalicyjne i tem samym wynik plebiscytu przesądzić na naszą niekorzyść. Natomiast ludność polska wspomnianych terenów plebiscytowych stanowczo domaga się opróżnienia Mazurów i Warmji przez wojska i władze niemieckie a zastąpienie ich przez wojska koalicyjne, o ile możliwości przez polaków wyznania ewangelickiego, o ile chodzi o protestancko-polskie tereny mazurskie.

Manifestacje niemieckie.

Olsztyn, 28 sierpnia. (PAT.) Wedle doniesienia „Gazety Olsztyńskiej“ urządzają Niemcy w dniu 31 sierpnia wielki festyn patriotyczny na polach grunwaldzkich w okolicach Olsztyna. Obchodem tym chcą Niemcy uczcić pamięć żołnierzy, poległych w bitwie tannenberskiej. Głównie zaś chodzi o urządzenie wielkiej manifestacji przeciw Polski. Obchód urządzi generał komendant 20 okręgu wojskowego, obejmującego Heimbürg i Marienburg. Władze przyznały wszelkie możliwe ulgi kolejowe i kwaterunkowe, aby zwaćć na festyn jaknajwiększe tłumy i okazać siłę Niemców tej okolicy.

Nikczemności niemieckie.

Paryż, 28 sierpnia. (PAT.) „Temps“ powraca do zaszłej przed kilku tygodniami eksplozji koło Leszna pociągu z wojskiem Hallera. Pismo wskazuje na kłamstwo niemieckiej agencji telegraficznej, która starała się zaprzeczyć, jakoby fakt taki nie miał miejsca. Tymczasem nadeszedł do redakcji „Tempsa“ list od oficera francuskiego, który wraz z żołnierzami generała Hallera jechał tym pociągiem, który wysadzono w powietrze. List stwierdza, że Niemcy przyczepili w Lesznie przy współudziale urzędników kolejowych do jednego z wagonów z amunicją minę z lontem, wskutek czego poza Lesznie wyleciało w powietrze 12 wagonów. Transport opóźnił się o 6 dni. Fakt ten miał miejsce dnia 14 lipca.

LEON MIGUTO sierżant
Tarnów,
HALA DOROŻYŃSKA
Łódź
zaręczeni w sierpniu.

Łódź, dnia 28 VIII 1919 r.

1856-1

Czeskie podstępny.

Cieszyn, 28 sierpnia (PAT.) Wobec nadejścia la Śląsk Cieszyński wiadomości, że rozstrzygnięcie konferencji pokojowej w sprawie Śląska Cieszyńskiego jest dla Polski naogół korzystne, rządzący Czesi gwałtownymi środkami komedję fikcyjnego obciążenia ludności przy pomocy wojska czeskiego. Wczoraj urządzono we Frydku wiec protestujący, a dziś rano wojsko czeskie obsadziło wszystkie kopalnie rewiru karwińskiego i zatrzymało robotników idących do kopalń, tłumacząc im, że jeżeli zjadą, już więcej nie powrócą na górę. Ciornicy wiedząc z doświadczenia, że wojsko czeskie w takim razie jest zdolne do wszelkich możliwych gwałtów, powrócili do domu. Zjechało jednak około 30% odważniejszych.

Brak węgla.

Poznań, 28-go sierpnia (PAT.) Poznańskie, które potrzebuje około 140 wagonów węgla dziennie dla podtrzymania przedewszystkiem ruchu kolejowego i dla gospodarczych i żywno-

ściowych, od tygodnia pozostaje bez dowozu węgla. Gdyby nie zaradzono temu brakowi, to byłoby to katastrofalne, bo stanęły by elektrownie, gazownie miejskie i ustałby ruch kolejowy.

Już górnicy pracują.

Sosnowiec, 28 sierpnia (wł). Wczoraj przystąpili do pracy górnicy kopalni hr. Renard.

Usunąć jaknajrychlej!

Toruń, 28 sierpnia. (PAT.) Na zgromadzeniu polskich związków zawodowych, w którym wzięto udział 4,000 robotników polskich, uchwalono rezolucję, w której związki zawodowe energicznie domagają się usunięcia niemieckich urzędników i kolonistów, przybyłych na obszary przyznanych Polsce po roku 1908, gdyż właśnie te żywiły najbardziej uciskały ludność polską. Zebrani domagają się, by rząd polski stosował się ściśle do postanowień traktatu pokojowego i nie czynił ustępstw zbyt daleko idących.

Na Węgrzech.

Budapeszt, 28 sierpnia (PAT.) Przesilenie gabinetu owo zakończyło się. Wczoraj ukonstytuował się gabinet pod przewodnictwem Friedricha. O godzinie 8-ej wieczorem odbyła się rada ministerjalna, na której uchwalono wystąpić do misji koalicyjnej pismo, które zaznacza, że jest niemożliwym utworzenie gabinetu, któryby zaspakała życzenia wszystkich misji przebywających w Budapeszcie, życzenia stronnictw politycznych, a także i rumuńskiej komendy wojskowej. Natomiast jest pewnym, że gabinet, który się utworzył, cieszy się sympatią i zaufaniem narodu.

Nowy gabinet węgierski.

Wiedeń, 28 sierpnia. (PAT.) W. B. K. donosi z Budapesztu na podstawie doniesienia węgierskiego biura prasowego. Stephan Friedrich utworzył nowy gabinet o następującym składzie: Prezydjum — Stephan Friedrich, sprawy zagraniczne — Osaky, spraw wewn. — Friedrich, sprawy wojskowe — Schmetter, sprawy oświaty — Huszar, sprawiedliwości — Balaghy, ministerstwo do spraw mniejszości narodowych — Bleyer, min. propagandy — Stephan Haller, min. dla małych robotników — Szabo, min. robót — Olach, rolnictwa — Rubiczek.

Nauman umarł.

Gdańsk, 28-go sierpnia. (PAT.) Fryderyk Nauman, jeden z bardziej znanych polityków niemieckich i ekonomistów, twórca projektu tak zwanej Srodkowej Europy, zmarł ubiegłej soboty w Drauenmünde pod Lubeką. Nauman był z zawodu pastorem w Frankfurcie nad Menem.

Teatr i sztuka.

Teatr Polski.

Dzisiaj Teatr Polski daje po raz drugi piękny poemat dramatyczny J. Słowackiego „Książę Marek” z p. Lesniewskim w roli tytułowej.

Jedyny występ Mary Mrozińskiej

Jutro odbędzie się jedyny występ uroczej Mary Mrozińskiej dla tych, którzy na niedzielnym przedstawieniu odeszli od kasy i bez biletów. Odegrana będzie jedna z najbardziej ironicznych i najefektowniej- szych komedji Caillaveta i Fleura „Król” z p. Fran. Rychłowskim doskonałym wykonawcą roli tytułowej.

Polski Związek Elektrotechników ■ Biała Sala hotelu Mantuffia.

Półowa dochodu na walczących Górnoślązaków, druga na kursa zawodowe.

W sobotę, dnia 30 sierpnia 1919 r. o godzinie 7-ej wieczorem

KONCERT-RAUT. Łaskawy współudział przyjma art. Teatru Polskiego w Ło-

dzi, p.p.: K. Zbikowska—Deklamacje, Z. Leszko—piosenki W. Puchalski — kuplety i monologi. L. Wiśniewski — Trawestacje. J. Piłarski — Satyry i R. Ur-

bański — Piosenki aktualne, oraz S. Pietruszka — skrzypce solo, Wencel — wiolonczela, L. Szym- kiewicz — fortepian. Br. Dobrowald i B. Ullas — cymbały w scenie komedijnej. Wywoływacz J. Piłarski. Akompaniament J. Szymkiewicz. Cena wejścia dla panów mk. 5, dla woj- skowych 3 mk. 50 f. Bilety nabywać można w Związku pracowników elektr. Piotrkowska № 145, i w dzień koncertu przy kasie. BUFET WŁASNY, CENY NISKIE.

W 2 klasowej szkole koedukacyjnej freblowskiej

Marji Zarzyckiej 1829 2

Sienkiewicza 31

Kursy dla freblanek. Egzaminu wstępne i popraw- kowe 28 b. m. Nabożeństwo 30 b. m. o godz. 8 i pół rano. Początek roku 1 września. Przy zakładzie **ogrod.**

Ogłoszenie.

Dnia 5 b. m. zatrzymano przy ul. Kruczej małą kozę, czarnej maści z białymi łatami.

Właściciel takowej może zgło- sić się po odbiór do Urzędu Policji Kryminalnej IV-ej bry- gady do sprawy № 5496-19 B. IV. Urząd Policji Kryminalnej. 1834 1

JUBILER
F. DĘBOWSKI

Piotrkowska 186
WYKONYWA WSZELKIE
ROBOTY W ZAKRESIE
SPECJALNOSCI.
SPRZEDAŻ BIZUTERJI. 1837 5
CENY UMIARKOWANE.

Tow. Wzaj. Kredytu
w Kolinie

poszukuje od zaraz **buchalte- ra - korespondenta-finan- sistę.** Oferty uprasza się nade- siać do Towarzystwa. 1797 1

Potrzebny jest od zaraz
wykwalifikowany organista

znający się na muzyce kościel- nej i umiejący prowadzić chóry. Warunki — po wspólnem poro- zumieniu się. Proboszcz parafji św. Anny w Łodzi — ul. Wan- dy № 1. 4735:3

NA WYPŁATĘ

towary damskie, męskie, dzie- cinne, bluzki, obrusy i kołdry
Ch. Markowicz i S-ka
Piotrkowska № 37, w podwórzu
1831—:1

Szkola Handlowa Niedzielną i Wieczorną
Stow. Kupców Polskich i Przemysłowców Chrześcijan
ul. Długa 45

zawiadamia, iż egzaminu wstępne rozpoczną się 2 września, lekcje 5 września. Zapisy przyjmuje Kancelarja Szkoły co- dziennie od 7 do 8 wieczór. 1825 2

Rzadka okazja!!

Majątek, znajdujący się w bardzo zdrowej miejscowości, złożony z 54 morg lasu 23 letniego
14 „ ornej ziemi z ogrodem
30 „ wody dobrze zarybionej
4 „ lasu

Pałacu, składającego się z 14 pokoi z wszelkimi wygodami za bardzo przystępną cenę **do sprzedania,** Wiadomość: Skład Masta Jerzewicz, Krótka 6A. 1840 1

Taniej niż wszędzie

Ważne dla Pań!!

Nadszedł świeży transport zagranicznych towarów
Satyna kolorowa, Zefir, Madapolam, Etamina i Batysty **od mk. 5-50**

Uwaga: Francuzka „Wetna” różn. kol. na suknie i mundurki od Mk. 16.—

Biały towar na bieliznę i posciel **od mk. 6-50**

Surówka od Mk. 7.50. Piótno na wyspy i fartuchy od Mk. 12.— rozmaite towary na męskie i damskie jesienne ubiory i palta 1841 1

M. BRYL, Piotrkowska № 53, w podwórzu, prawa oficyna II-gie wejście.

Wybór różnych deseni i kolorów.

Dla pp. Cukierników i Restauratorów
piękne Drzewka Laurowe
poleca zakład Ogrodniczy **L. KOŁACZKOWSKIEGO**
Piotrkowska 63. 1389nG

OGŁOSZENIE.

W dniu 5 sierpnia r. b. znaleziono przy ul. Konstantynowskiej № 74 — elektryczny 2-u konny motor bez tabliczki i numeru, prawdopodobnie pochodzący z kradzieży.

Osoby, którym podobny motor został skradziony, uprasza się zgłosić do Wydziału Kryminalnego, III Brygady przy ul. Kilińskiego № 136 do sprawy za № 3215/19 B. III.

1838 1 **Urząd Polskiej Policji Kryminalnej.**

KAJETY Szkolne

HURTOWO i DETALICZNIE
(DLA SZKÓŁ USTĘPSTWO)

MATERIAŁY PIŚMIENNE
PAPIERY KANCELARYJNE

poleca

Polski Skład Papieru

B. JANKOWSKI 1826 3

132. Piotrkowska 132.

Dr. K. Brzozowski

powrócił 1748 8

Piotrkowska 55.

Pokoje umeblowane

z elektrycznym oświetleniem kuchenkami i wszelkimi wygodami są **zaraz do wynajęcia** od 6 do 12 marek na dobę. Miesięcznie od 60 do 180 marek.

Zielona Nr. 12. 1598-1

Drobne ogłoszenia:

Czcionki stare, zużyte kupuje Administracja „Rozwoju”. 939-0

Kupię dom w cenie 50-60,000 mk. Oferty wraz z ceną składać proszę pod „Dom”. 6217-3

Kupię dzwigary (tretry) stare lub nowe. Oferty z podaniem ceny w Rozwoju pod „Beta”. 6218-7

Poszukuję młynu do kupna lub wdzierżawie w dobrym punkcie. Łaskawe oferty proszę składać poczta Podębice sub. „Młyn”. 6007-6

Sprzedaj:

A.A.A.A.A. Obrączki słubne złote od 48 marek para, gwarancja za złoto 56 próby, pierścionki, kolczyki, zegary, zegarki, najtaniej. Jan Placek, Brzezińska 10. 6160-9

AAA Meble solidnej roboty można najtaniej i najlepiej kupić tylko u Kalskiego i Ciesielskiego, skład mebli nowych i używanych. Aleje Kościuszki 39 (Spacerowa) przy Andrzeja. Całkowite urządzenia oraz pojedyncze meble. 6045-3

A.A.A. Nauczycielki z konwersacją francuską i muzyką otrzymają bardzo korzystne posady. Biuro nauczycielskie Adamowiczowej, Piotrkowska 91. 6167-sn2

AI AI Meble różne sprzedam tanio. Łóżka, materace, szafy, bielizniarki, otomane, kredens, stół, krzesła, tremo, obrazy. Piotrkowska 261 m. 4 II piętro front. 6052-5

A. Meble sprzedaje, szafy, łóżka, krzesła, stoły, kredensa, urządzenia restauracyjne i sklepowe. Piotrkowska 108, Przędziecki. 6086-4

A Meble, łóżka, materace, szafy, stół, krzesła, otomane, lustra, bielizniarki, komody, biurko, fotel sprzedam tanio. Piotrkowska 225-3, I p. front. 6129-4

A. Meble z kilku pokoi, fotel wygodny sprzedam. Piotrkowska 189-9. 6107-2

A. Łóżka, szafy, stoły, krzesła, biurka, sprzedaje najtaniej, Piotrkowska 101, Korczak. 6159-p.n2

Bielizniarka, stół do sprzedania. D Lipowa 76-5. 6205-3

Brony sprężynowe własny wyrob, ze stali resorowej przednio-jeńnej, niesłychanie silne, do sprzedania. Al. Kościuszki 41, k. Wiśniewskiego. r-0

Dom z placem do sprzedania przy ul. Zielonej 11 (Batory). 6148-1

Do sprzedania fortepian krótki, gramofon duży z podstawą, kredensik, lanszafty, maszyna do szycia oraz biblioteka. Aleja Kościuszki 26-4. 6112-1

Do sprzedania maszyna do szycia bębnowa wpuszczana Singera z wszelkimi przyrządami do haftu. Skierniewicka 16 m. 7. 6188-2

Dwa pokoje z elektrycznym oświetleniem do wynajęcia. Nowy Rynek 2 m. 6, oglądać można między 7 a 8 wieczorem. 6208-2

Domek do sprzedania z ogrodem, 2 minuty od zgierskiego tramwaju czwarty przystanek od Łodzi. Wiadomość: Zgierska 138, sklep. 6186-3

Do sprzedania łóżka, stolik i gramofon. Nowo-Targowa 14-1. 6197-2

Firanki, koronki niciane, klocki, hafty poleca w mieszkaniu prywatnym. W. Bogucka, Kilińskiego 102 m. 4, pierwsze piętro. 5545-cn5

Handel win i wódek oraz kolonialnych towarów w centrum miasta zaraz do sprzedania. Wiadomość: ul. Andrzeja 44, w sklepie. 6105-n1

Jest do odstąpienia budka z mieszkaniem, szopami i placem nadające się na handel drzewem, skład paszy lub t. p. Przejazd 55. 6221-1

Kociół miedziany na 50 wiader, kredens i różne rzeczy. Konstancynowska 47, restauracja. 6149-nw2

Kosiarka mechaniczna do sprzedania niedrogo. Wiadomość: Al. Kościuszki 41, w Łodzi, u p. Wiśniewskiego. r-0

Magiel sprzedam. Wólczańska 144. 6094-1

Magiel do sprzedania. Słowiańska 14, Modro. 6135-1

Meble: kredens, łóżka z materacami, stół rozsuwany, lustro, maszyna do szycia, szafa do rzeczy do sprzedania, biurko, Sienkiewicza 89-8. 6047-cp.1

Meble nowe i używane sprzedaje po cenach najniższych. Orla 23, stolarnia. 6108-14

Meble przedwojenne tanio do nabycia. Wiadomość: Miłsza 32 m. 22. 6193-3

Maszynę Singera, otomanę, szafę, stół, sprzedam. Aleja Kościuszki 26-7. 6212-2

Magle sprzedam w dobrym stanie, ceny przystępne. Rzgowska 35. 6210-2

Nowa lekka resorka kolejna do sprzedania. Nowo-Zarawska 12. 6216-3

Peszę mebli i sprzętów pozostałych z 3-ch pokoi sprzedam tanio. Cegielińska 10 m. 2 (11-1 i 7-9 w.). 6189-p2

Power do sprzedania w dobrym stanie. Ul. Górna 12-1, Koziny. 6073-1

Sklep spożywczy w dobrym punkcie sprzedam zaraz z powodu wyjazdu. Radwańska 17. 6056-3

Sklep do sprzedania. Radwańska 34. 6191-3

Sklep kolonialny sprzedam z powodu wyjazdu. Piotrkowska 245. 6180-5

Sklepowe urządzenie do sprzedania. Wiadomość: ulica Sosnowa 14, u gospodarza. 6192-2

Sprzedam kredens, stół, krzesła i biurko. Kilińskiego 107 m. 27. 6209-1

SPRZEDAM gospodarke 5-cio morgową, w tem kawalek lasu oraz dom o 3-ch mieszkaniach w Zelowie. Wiadomość: Radwańska 35 m. 22. 5926-1

Sklep spożywczy w dobrym punkcie z powodu wyjazdu jest zaraz do sprzedania. Wiadomość na miejscu St. Zarawska 64. 6109-1

Sprzedam dużą szafę sklepową i butet. Wiadomość: St. Zarawska 84, stróż wskaże. 6106-1

Sprzedam porcelanę, szkło, kredens dębowy, szafę i stół. Sosnowa 1, Kuczewski, pomiędzy 5-6 po poł. 6207-1

Sprzedam tanio plac 40x80 w śródmieściu. Wiadomość: Pańska 7, w sklepie chrześcijańskim. 6132-4

Stołowy, sypialny i kuchnia z powodu wyjazdu do sprzedania. Ewangelicka 7, stróż wskaże. 6157-2

Stołowy, serwis, firanki, serwetki pluszowa, wyścizka, żyrandol gazowy, obrazy i t. d. z powodu wyjazdu zaraz do sprzedania. Ul. Siedlecka 1, róg Widzewskiej (fabryka). 6176-3

300 arszynów towaru na spódnice strażackie koloru marengo, lub też koloru ciemnego, poszukuje kupić Zarząd Łódzkiej Straży Ogniowej Ochotniczej, Sienkiewicza 54. Próbkę i ceny prosimy złożyć pod powyższym adresem w naszej kancelarji. 6026-cn1

Różne:

Akuszerka Golańska przyjmuje na czas słabości u siebie, ul. Kilińskiego 152. 6093-5

Dziewczyna potrzebna zaraz do służby. Wiadomość w admin. Rozwoju. 6170-2

Do wynajęcia 2 pokoje z kuchnią. Wiadomość: Piotrkowska 109 m. 3. 6169-2

Energiczny majster ślusarsko-tokarski ze znajomością maszyn przedzalnich, apreturskich, parowych i t. p., oraz maszyn do obrabiania metali i drzewa, był kierownik warsztatów Szkoły Rzemiosł, poszukuje odpowiedniego miejsca, może być na wyjazd. Łaskawe oferty w administracji Rozwoju pod „Energiczny”. 6151-2

Handlowiec młody, inteligentny potrzebny do kantoru fabrycznego. Oferty prosimy składać ośobiście: Pańska 87. 6194-3

Kucharka, pracząca stała i kawiarzka potrzebne. Cukiernia, Piotrkowska 45. 6220-2

Lokala z 3-4 pokoi z kuchnią na magazyn okryć damskich poszukuje w centrum miasta. Dam odstępną lub kupię magazyn. Łaskawe oferty sub. „Magazyn”. 6096-1

Młoda panienka umiejąca pisać na maszynie poszukuje posady biurowej. Oferty proszę składać w Rozwoju pod „Maszynistka”. 5599-ii

Mamka z świeżym pokarmem poszukuje miejsca. Zgłoszenia: Piotrkowska 200, Fajny. 6149-2

Młoda inteligentna panna z 7 kl. wykształceniem poszukuje zajęcia w biurze. Łaskawe oferty do admin. Rozwoju pod „Młoda”. 6029-2

Młoda panienka poszukuje posady biurowej lub do domu do dzieci. Wykształcenie 4 klasy, 2 lata praktyki nauczycielskiej i kurs pisania na maszynie. Wymagania skromne. Zgłaszać się proszę do administracji Rozwoju pod „I. S. K.” 6215-1

Młoda inteligentna polka poszukuje zajęcia w wieczornych godzinach jako lektorka, białalistka lub towarzysząca. Oferty składać w administracji Rozwoju pod „Polka” z podaniem warunków. 6177-3

Nauczycielki polki z praktyką, specjalność: geografia, arytmetyka, pogadanki przyrodnicze, kaligrafia, potrzebne. Oferty w Rozwoju pod „Sumienna”. 6095-1

Ogrodnik bardzo dobrze obeznany w gałęzi ogrodniczej również znający się na kwaciarstwie chce przyjąć posadę od 1-go października. Oferty: Piotrkowska 27, biuro A. Gębskiego dla Breslera. 6138-2

Od września rozpoczynam całkowity kurs francuskiego, grupami, oddzielnie. Konwersacja. Polski zaniedbanym. Pomoc uczniom w polskim, francuskim. Muzyka. Zapisy codziennie 6-9. Kilińskiego 77. 6204-4

Pokój duży, ładny, do wynajęcia zaraz. Radwańska 45-16. 6171-2

Osoba z dobrymi świadectwami poszukuje posady za gospodynię na wyjazd lub w miejscu. Oferty „Osoba” w Rozwoju. 6165-4

Pokój słoneczny umeblowany, z elektr. oświetleniem do wynajęcia. Adres: Przejazd 46-5 piętro, lewa strona. 6222-2

Prof. gimn. poszukuje zaraz niedużego pokoju umeblowanego. Oferty pod „Profesor”. 6211-1

Poszukuję pokoju umeblowanego z pościelą. Ul. Cegielińska 64A, hotel, numer pokoju 18. 6187-2

Prasowaczka potrzebna na garoderyby chemiczne. Pralnia chem. Piotrkowska 112. 6195-2

Przystąpię do spółki z kapitałem od 15-20 tysięcy marek. Oferty sub. „Spółka w Rozwoju”. 6213-3

Potrzebna zdolna panienka do składu wędlin zaraz. Brzezińska 36, Ruszczak. 6143-1

Potrzebny chłopiec lub dziewczyna do pasenia krów. Brzezińska 104. 6159-2

Przyjme na stancję uczennicę. Wiadomość: ul. Główna 35-7, u p. Thiele, zastać można od 9-11. 6124-2

Przyjme na stancję dwóch uczennic lub dwie uczennice. Wólczańska 91 m. 36. 6035-1

Potrzebna prasowaczka. Konstancynowska 36, pralnia. 6128-1

Prof. gimn. poszukuje zaraz niedużego pokoju umeblowanego. Oferty pod „Profesor”. 6152-2

Potrzebni są inteligentni, energiczni współpracownicy (studenci wojsni od wojska, uczniowie starsi i panie) do kolportażu popularnych wydawnictw. Miesięczny zarobek od 600-1200 marek. Zgłoszenia pomiędzy trzecią-szóstą, ul. Skwero-rowska 7 m. 1. 6134-2

Samotny poszukuje osoby do gospodarstwa z dobrymi świadectwami. Wiadomość: ul. Wólczańska 159 m. 5, o 8-jej rano i od 1 do 2 p. p. 6175-4

Stancja dla uczniów. Młodszym pomoc w naukach. Trochliwa opieka. Ul. Kilińskiego 86, Zofia Jasińska. (Tamże obiady od 4-5 mk. 5858-wp.n5

Uczeń VI klasy udziela korepetycji do klas: I, II, III, IV. Piotrkowska 188, sklep. 6140-2

Uczeń 7-jej klasy gimnazjum poszukuje korepetycji. Krzemieński, Wólczańska 79. 6111-1

Udzielam lekcji francuskiego, angielskiego i niemieckiego za umiarkowaną cenę. Sienkiewicza 51 m. 5 II piętro. 6101-p.1

Wynajmę 1-2 pokoje z kuchnią w śródmieściu lub sklep. Oferty proszę składać w administracji „J. S.” 6179-3

Zgubiono w środe złoty zegarek damski z czarną dewizką na ul. Nawrot lub Piotrkowskiej. Poszkodowana uprasza zwrócić jej drogą pamiętkę za nagrodą do kancelarji szpitala na Sienkiewicza dla Kalinowskiej. 6206-1

Zagubione dokumenty.

Andrzej Siwy zagubił: paszport rosyjski wydany z gminy Krzyżanów pow. piotrkowskiego, książkę z kooperatywy „Kolejarz Polski” i rewers na 50 rubli wydany na imię Józefa Pawlikowskiego. 6185-3

Andrzejowi Dratwiewskiemu skradziono: weksli blanco wykupionych (przedartych) na sumę 1200 rb., kartę węglową, paszport austriacki, kwit na 110 mk. (składka ogniowa) z Magistratu wydana na takież imię. 6201-1

August Szlaps zagubił kartę węglową, Gubernatorska 21. 6196-1

Andrzejowi Dratwiewskiemu skradziono paszport austriacki wydany z Opatowa. 6190-3

Bakalarski Walenty zagubił legitymację chlebową wydaną na 5 osób. 6184-1

Brok Otto zagubił paszport niemiecki wydany w Łodzi. 6167-2

Cinzer Karol zagubił paszport niemiecki wydany w Łodzi nr 7011612. 6100-1

Franciszek Piwca zagubił paszport niemiecki wydany w gm. Widzew oraz dowody wojskowe. 6162-2

Frencel Stefanja zagubiła paszport niemiecki wydany w Łodzi. 6205-3

Galuska Marta zagubiła paszport niemiecki wydany w Łodzi. 6181-3

Górka Roman zagubił paszport niemiecki wydany w Łodzi. 6157-2

Józefa Piwowarska zagubiła paszport niemiecki wydany w Łodzi. 6111-3

Janiszewskiemu Juljanowi zagubiła legitymację chlebową okręgu 11. 6182-1

Kowalski Polikarp zagubił paszport niemiecki wydany w Łodzi. 6200-3

Kowalska Bronisława zagubiła paszport niemiecki wydany w Częstochowie. 6198-3

Kazimierz Swiderski zagubił paszporty rosyjski i niemiecki wydane z gm. Nowosolna. 6152-2

Marja Domańska zagubiła paszport niemiecki wydany w Łodzi. 6114-1

Nowicki Stefan zagubił paszport niemiecki wydany w Radogoszczu. 6094-1

Makówka Józef zagubił paszport niemiecki wydany w Łodzi. 6214-3

Mieczysław Rosenbaum Bogomowski zagubił paszport niemiecki wydany w Łodzi. 6210-3

Nawrocki Franciszek zagubił paszport niemiecki wydany w Łodzi. 6168-2

Szklenicka Ewa zagubiła paszport niemiecki wydany w Częstochowie. 6199-3

Skradziono z mieszkania przy ulicy Benedykta 34 dwa paszporty: rosyjski na imię Ryszarda Poppe i niemiecki na imię Chaliny Poppe oraz biżuterję i chusteczki.

Teodor Milon zagubił paszport rosyjski wydany w Pabjanicach. 6158-2

Wójcik Ludwik zagubił paszport niemiecki wydany w Brójcu. 6154-2

Wiktorja Augustyniak zagubiła paszport niemiecki wydany z pow. Kolo gubernia Kalisz. 6133-2

Wojciechowski Franciszek zagubił kartę węglową, Sienkiewicza 7. 6202-2

Zaginęły paszporty na imię: Józef Pawlak i Stanisław Pietrzykowskiej i patent budowlany na imię Katarzyny Pawlak, ul. Wólczańska 148. 6185-3

Stare gazety

do obwijania
HURTOWO I DETALICZNIE
SPRZEDAJE
administracja „Rozwoju”